SZEF URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Warszawa, dn. 28.11.2025 r.

BSZ.WKSI.0705.1.2025/ED

Pan
Jacek Chlebny
Prezes
Naczelnego Sądu Administracyjnego

Szanowny Panie Prezesie,

chciałbym zwrócić Pana uwagę na szczególną sytuację migracyjną w Polsce oraz na dotyczące jej orzecznictwo sądów administracyjnych związane z art. 100d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, kwestionujące niekiedy możliwość jego zastosowania.

Zgodnie z art. 100c ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą specjalną":

„1. W okresie do dnia 31 grudnia 2022 r. bieg terminów na załatwienie spraw dotyczących:

1) udzielenia cudzoziemcowi:

a) zezwolenia na pobyt czasowy,

b) zezwolenia na pobyt stały,

c) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

2) zmiany:

a) zezwolenia na pobyt czasowy i pracę,

b) zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,

3) cofnięcia cudzoziemcowi:

a) zezwolenia na pobyt czasowy,

b) zezwolenia na pobyt stały,

c) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej

- w postępowaniach prowadzonych przez wojewodę nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

ul. Taborowa 33
02-699 Warszawa
tel. 47 721 76 75
fax 47 721 74 13
kierownictwo@udsc.gov.pl
www.gov.pl/udsc
Klauzula RODO
www.gov.pl/udsc/rodo
URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

2. Czynności dokonane w okresie, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniach w sprawach, o których mowa w ust. 1, są skuteczne.

3. W okresie, o którym mowa w ust. 1:

1) przepisów o bezczynności organu oraz o obowiązku organu prowadzącego postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezałatwieniu sprawy w terminie nie stosuje się;

2) organowi prowadzącemu postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, nie wymierza się grzywny ani nie zasądza się od niego sum pieniężnych na rzecz skarżących za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa".

4. Zaprzestanie czynności przez organ prowadzący postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, lub ich dokonywanie z opóźnieniem, w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.

Przepis art. 100c ustawy specjalnej został dodany do tej ustawy z dniem 15 kwietnia 2022 r. na mocy art. 1 pkt 44 ustawy z dnia 8 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 830). Jego brzmienie nie ulegało już zmianie.

Zgodnie natomiast z art. 100d ustawy specjalnej w aktualnym brzmieniu:

„1. W okresie do dnia 4 marca 2026 r. bieg terminów na załatwienie spraw dotyczących:

1) udzielenia cudzoziemcowi:

a) zezwolenia na pobyt czasowy,

b) zezwolenia na pobyt stały,

c) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

2) zmiany:

a) zezwolenia na pobyt czasowy i pracę,

b) zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,

3) cofnięcia cudzoziemcowi:

a) zezwolenia na pobyt czasowy,

b) zezwolenia na pobyt stały,

c) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej

- w postępowaniach prowadzonych przez wojewodę nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

2. Czynności dokonane w okresie, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniach w sprawach, o których mowa w ust. 1, są skuteczne.

3. W okresie, o którym mowa w ust. 1:

1) przepisów o bezczynności organu oraz o obowiązku organu prowadzącego postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezałatwieniu sprawy w terminie nie stosuje się;

2) organowi prowadzącemu postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, nie wymierza się grzywny ani nie zasądza się od niego sum pieniężnych na rzecz skarżących za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa".

4. Zaprzestanie czynności przez organ prowadzący postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, lub ich dokonywanie z opóźnieniem, w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.

Przepis ten został dodany do ustawy specjalnej na mocy art. 1 pkt 32 ustawy z dnia 23 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 185). Początkowo przewidywał okres spoczywania terminów oraz wiążących się z tym ograniczeń w wywodzeniu środków prawnych dotyczących bezczynności lub przewlekłości postępowań w określonych sprawach cudzoziemców, do dnia 24 sierpnia 2023 r. Na mocy art. 12 pkt 5 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie nazw uczelni służb państwowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1088) dokonano zmiany brzmienia tego przepisu poprzez wydłużenie okresu spoczywania terminów oraz wiążących się z tym ograniczeń, do dnia 4 marca 2024 r. Następnie, na mocy art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 lutego 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. poz. 232) okres ten uległ przedłużeniu do dnia 30 czerwca 2024 r. Następnie, na mocy art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 854) okres ten uległ przedłużeniu do 30 września 2025 r. Wreszcie, na mocy art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 1301), okres ten uległ przedłużeniu do dnia 4 marca 2026 r.

I w takim właśnie brzmieniu aktualnie obowiązuje przepis art. 100d ustawy specjalnej.

Należy zwrócić uwagę, że każdorazowe dokonywanie zmiany brzmienia przepisu art. 100d ustawy specjalnej, polegające na ustanawianiu nowych dat końcowych okresu spoczywania terminów załatwiania określonych spraw cudzoziemców oraz wiążących się z tym ograniczeń w wywodzeniu środków prawnych dotyczących bezczynności lub przewlekłości, było skorelowane z odpowiednim wydłużaniem horyzontu czasowego obowiązywania i stosowania rozwiązań prawnych zawartych w ustawie specjalnej, służących urzeczywistnieniu korzystania przez wysiedleńców z Ukrainy z praw wynikających z instytucji tymczasowej ochrony w rozumieniu art. 2 lit. a dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. Urz. UE L 212 z 07.08.2001, str. 12 - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 162) oraz wsparciu i wzmocnieniu legalności pobytu wszystkich obywateli Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w warunkach wciąż aktywnego konfliktu zbrojnego rozpoczętego agresją rosyjską w dniu 24 lutego 2022 r.

Przepisy art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej dotyczą postępowań w określonych w nich enumeratywnie rodzajach spraw administracyjnych cudzoziemców, tj.

- sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy (Dział V ustawy o cudzoziemcach),

- sprawach zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę (art. 120 ustawy o cudzoziemcach),
- sprawach zmiany zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (art. 135 ustawy o cudzoziemcach uchylony z dniem 1 czerwca 2025 r. na mocy ustawy z dnia 24 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw /Dz. U. poz. 619/), ale mający jeszcze zastosowanie na mocy przepisu przejściowego art. 20 ust. 4 tej ustawy nowelizującej);
- sprawach cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy (Dział V ustawy o cudzoziemcach),
- sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt stały (Rozdział 1 Działu VI ustawy o cudzoziemcach);
- sprawach cofnięcia zezwolenia na pobyt stały (Rozdział 1 Działu VI ustawy o cudzoziemcach);
- sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (Rozdział 2 Działu VI ustawy o cudzoziemcach);
- sprawach cofnięcia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (Rozdział 2 Działu VI ustawy o cudzoziemcach).

Na mocy tych przepisów w okresach w nich wyraźnie zakreślonych (do daty końcowej wyznaczanej w przepisie przez samego ustawodawcę, a nie w drodze żadnych aktów wykonawczych) terminy załatwiania przez wojewodów tych spraw spoczywają, tj. nie rozpoczynają biegu, a w przypadku rozpoczęcia tego biegu – ulegają zawieszeniu do końca takiego okresu. Chodzi tu o terminy załatwiania spraw, które określone są albo w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) albo w poszczególnych przepisach ustawy o cudzoziemcach (np. art. 112a ust. 1 i 2 dotyczących postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy). Ponadto, przepisy art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej stanowią podstawy wyłączenia stosowania przepisów o bezczynności organu oraz o obowiązku organu do zawiadamiania strony o niezałatwieniu sprawy w terminie, jak również wyłączenia w okresach w nich zakreślonych wymierzania organom grzywien i zasądzania od nich sum pieniężnych. Wreszcie przepisy te w tożsamy sposób stanowią, że zaprzestanie czynności przez organ prowadzący postępowanie w jednej ze spraw w nich określonych, lub dokonywanie ich z opóźnieniem w okresach w nich zakreślonych, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki. Tym samym stanowią podstawę do czasowego wyłączenia podstawy prawnej wywodzenia następujących środków prawnych:

- ponaglenia do organu wyższego stopnia, tj. Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców dotyczącego bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, w rozumieniu art. 37 § 1 K.p.a.;
- skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 8 P.p.s.a.

Stanowią również podstawę do czasowego wyłączenia możliwości wymierzania wojewodom przez sądy administracyjne (wojewódzkie sądy administracyjne, Naczelny Sąd Administracyjny) grzywien, o których mowa w art. 149 § 2 P.p.s.a. oraz zasądzania sum pieniężnych, o których mowa w tym przepisie.

Podkreślić należy, iż wprowadzenie regulacji wprowadzającej czasowe spoczywanie terminów załatwiania określonych spraw administracyjnych w żadnym wypadku nie jest jednoznaczne z tym, iż wojewodowie zostali zwolnieni z obowiązku prowadzenia postępowań w sposób możliwie najszybszy w danych okolicznościach i do załatwiania tych spraw w sposób stanowiący pełne poszanowanie ogólnych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 K.p.a.), zasady prawdy obiektywnej (art. 7 K.p.a.) oraz zasady zaufania (art. 8 K.p.a.). Należy podkreślić, że pomimo czasowego spoczywania terminów załatwiania spraw, wojewodowie w dalszym ciągu związani są przepisem 12 § 1 K.p.a., ustanawiającym zasadę szybkości postępowania administracyjnego.

Należy podnieść, iż od samego początku u podstaw sformułowania szczególnych, i z założenia czasowych, rozwiązań, wynikających z art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej, leżało to, że **jednym z pobocznych (acz dalej bardzo poważnych dla administracji rządowej) skutków wybuchu wojny**

zapoczątkowanej rosyjskim atakiem na Ukrainę z dniem 24 lutego 2022 r. i spowodowanego nią masowego napływu wysiedleńców z terytorium Ukrainy, będzie znaczące, zwiększone obciążenie wojewodów koniecznością rozpatrywania dodatkowych wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych, w tym w szczególności (ale nie wyłącznie) pochodzących od obywateli Ukrainy, którzy zostaną pozbawieni możliwości powrotu na terytorium państwa swojego obywatelstwa, uzyskania tam kolejnej wizy (choćby z uwagi na ewakuację większości polskich urzędów konsularnych z terytorium Ukrainy). W tym duchu cel wprowadzenia regulacji art. 100c ustawy specjalnej opisał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 5 grudnia 2023 r. (sygn. akt II OSK 463/23, niepubl.), wskazując: *„Dodanie wskazanego przepisu ustawą z dnia 8 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 830) miało na celu jedynie wstrzymanie biegu terminów do załatwienia wskazanych w nim spraw w postępowaniach prowadzonych przez wojewodów i uchylenie skutków z tym związanych, co wynikało z przyjazdu do Polski dużej liczby obywateli Ukrainy w związku z występującymi w tym kraju od 24 lutego 2022 r. działaniami wojennymi i brakiem możliwości załatwienia spraw w ustawowych terminach. Nie można bowiem zapominać, że w tym samym czasie organy te zobligowane były do załatwienia wniosków cudzoziemców niebędących obywatelami Ukrainy i którzy przybyli na teren Polski bez związku z działaniami zbrojnymi na terenie ich kraju pochodzenia"*. Tym samym przepisy art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej są związane z określonym, trudnym dla całej administracji rządowej w Rzeczypospolitej Polskiej zajmującej się cudzoziemcami, stanem zwiększonego obciążenia wpływem nowych spraw, będącego skutkiem zdarzenia zewnętrznego, obiektywnego, któremu nie można skutecznie przeciwdziałać (wojna skutkująca bardzo dużymi, bezprecedensowymi w historii Rzeczypospolitej Polskiej ruchami migracyjnymi). Taki kontekst przepisów art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej przedstawił przykładowo Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 16 grudnia 2024 r. (sygn. akt II OSK 1628/24, LEX nr 3854974), wskazując: *„Należy raz jeszcze podkreślić, że art. 100c i art. 100d u.p.o.u. ma jedynie epizodyczny charakter. Ich wprowadzenie do ustawy spowodowane było kryzysem migracyjnym, związanym z rozpoczęciem przez Rosję działań zbrojnych na terytorium Ukrainy, a zatem sytuacją nadzwyczajną. Ta nadzwyczajna sytuacja wynika również z decyzji Rady Unii Europejskiej (2022/382) z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony, jak również decyzji Rady Unii Europejskiej (2023/2409) z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 przedłużającej okres tej ochrony do 4 marca 2025 r. W tej sytuacji należy dokonać wykładni powyższych przepisów właśnie przez pryzmat wyjątkowych okoliczności, które miały miejsce w dacie rozstrzygnięcia przez Sąd wojewódzki. Zmiana sytuacji faktycznej może natomiast skutkować odmienną oceną zasadności zawieszenia biegu terminu, o którym mowa w art. 100d u.p.o.u."* (podobnie: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 grudnia 2024 r., sygn. akt II OSK 1562/24, LEX nr 3854973). Podobne stanowisko wyjaśniające genezę przepisów art. 100c i art. 100d ustawy specjalnej zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 października 2024 r. (sygn. akt II OSK 1182/24, LEX nr 3837935) stwierdzając: *„Regulacje zawarte w art. 100d ustawy o pomocy, a wcześniej w art. 100c tej ustawy, miały na celu częściowe odciążenie służb migracyjnych w aspekcie kryzysu migracyjnego wywołanego masowym napływem do Polski obywateli Ukrainy w związku z wojną rosyjsko - ukraińską rozpoczętą 24 lutego 2022 r. Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawa z 8 kwietnia 2022 r. o zmianie tej ustawy zostały uchwalone w celu stworzenia szczególnej regulacji prawnej zapewniającej doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu i pomocy obywatelom Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zostali zmuszeni do opuszczenia kraju pochodzenia. Przyczyną wprowadzenia takiego przepisu była ówczesna trudna sytuacja wojewodów, którzy mieli bardzo dużo zadań w związku w przyjęciem obywateli Ukrainy wjeżdżających na terytorium RP w związku z wybuchem wojny i przed którymi dodatkowo toczyło się wiele spraw administracyjnych - nie tylko obywateli Ukrainy, ale też pozostałych cudzoziemców. Zawieszenie biegu terminów miało dać im możliwość rozpatrzenia w rozsądnych terminach toczących się spraw (zob. pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych nr 111 z 7 kwietnia 2022 r. - na stronach sejmowych). Regulacje te miały i mają nadal charakter czasowy.*

W szczególności, na dzień wyrokowania przepis ten obowiązuje do dnia 30 września 2025 r. (zob. art. 1 pkt 3 ustawy z 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. poz. 854). Wymaga podkreślenia, że przedłużenie obowiązywania tego przepisu nie jest przy tym dowolne, ale skorelowane z przedłużaniem przez Radę Unii Europejskiej tymczasowej ochrony udzielanej wysiedleńcom z Ukrainy, o których mowa w art. 2 decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (zob. decyzję wykonawczą Rady (EU) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. przedłużającą ochronę czasową do 4 marca 2025 r., Dz.U. L, 2023/2409)".

Należy w tym kontekście zwrócić uwagę, iż pomimo tego, iż Rzeczpospolita Polska z pełnym poszanowaniem swoich zobowiązań wynikających z dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. Urz. UE L 212 z 07.08.2001, str. 12 - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 162), zapewniła wdrożenie instytucji ochrony czasowej (tymczasowej ochrony) dla wysiedleńców z Ukrainy, uciekających przed skutkami działań wojennych rozpoczętych agresją Federacji Rosyjskiej, w okresie od rozpoczęcia wojny znacząco wzrosła liczba wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych, niebędących zezwoleniami udzielanymi dla celów urzeczywistnienia tejże ochrony czasowej.

Masowy napływ cudzoziemców chcących zalegalizować swój pobyt w Polsce, mający miejsce na przestrzeni ostatnich lat oraz napływ obywateli Ukrainy szukających schronienia przed trwającymi na Ukrainie działaniami wojennymi, spowodował zaburzenia funkcjonowania organów administracji publicznej, odpowiedzialnych za udzielanie cudzoziemcom zezwoleń na pobyt.

Poniżej przedstawiam dane liczbowe dotyczące złożonych wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt w Polsce (pobyt czasowy, pobyt stały, pobyt rezydenta długoterminowego EU, także z wyszczególnieniem wniosków złożonych przez obywateli Ukrainy i Białorusi) oraz wydanych w tych sprawach decyzji (dane za lata 2020-2025), świadczące zarówno o masowości napływu jak i nieustających działaniach administracji w celu sprostania tej sytuacji.

Liczba złożonych wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt w Polsce							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (stan na 31.10)	suma
łącznie	280 528	392 715	535 963	608 900	510 385	470 410	2 798 901
Ukraina	204 148	272 588	320 255	329 066	286 591	270 630	1 683 278
Białoruś	13 527	30 447	66 922	85 842	48 402	44 187	289 327

Liczba decyzji wydanych w sprawach o udzielenie zezwolenia na pobyt w Polsce						
2020	2021	2022	2023	2024	2025 (stan na 31.10)	suma
229 240	320 580	439 999	478 430	442 509	394 472	2 305 230

Należy spodziewać się, że sytuacja związana z nadzwyczajnym i masowym napływem wniosków potrwa co najmniej do końca obowiązywania ochrony czasowej, tj. do marca 2027 r., zwłaszcza że w 2026 r. planowane jest umożliwienie obywatelom Ukrainy, korzystającym z ochrony czasowej, składanie wniosków o wydanie karty pobytu, ważnej przez 3 lata. Zakładać należy, że wszczętych zostanie ok. 800 tys. nowych, dodatkowych postepowań, co będzie stanowić kolejne poważne obciążenie systemu.

W związku z powyższym, w mojej ocenie, stosowanie ww. artykułu w obecnej sytuacji nadal jest zasadne.

Pozostawanie Polski pod zwiększoną presją migracyjną potwierdza również Komisja Europejska w informacji dotyczącej możliwości wyłączenia Polski z mechanizmu solidarnościowego Paktu o Azylu i Migracji (**https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2655**).

W celu zapewnienia sprawniejszej obsługi postępowań w sprawach udzielania cudzoziemcom zezwoleń pobytowych prowadzone są różnego rodzaju działania mające na celu zwiększenie zatrudnienia w urzędach obsługujących te sprawy, zmiany organizacyjne, wprowadzanie zmian legislacyjnych mających usprawnić procedury udzielania cudzoziemcom zezwoleń pobytowych oraz modernizacja systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

Przede wszystkim w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców została przygotowana projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw. Głównym celem tego projektu jest zmiana sposobu składania wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały oraz zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, a w przypadku wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy również z obowiązkowymi załącznikami formalnymi poprzez zastąpienie obowiązku złożenia ww. wniosków w formie papierowej podczas osobistego stawiennictwa w urzędzie wojewódzkim obowiązkiem złożenia ww. wniosków w postaci elektronicznej z wykorzystaniem usługi online za pośrednictwem Modułu Obsługi Spraw (MOS) – funkcjonalności budowanej i rozwijanej przez Urząd do Spraw Cudzoziemców. Z założenia zmiana ta ma usprawnić postępowania prowadzone przez wojewodów w określonych sprawach cudzoziemców. Projekt ten został uchwalony przez Sejm 21 listopada br. i obecnie ustawa oczekuje na podpis Prezydenta RP oraz ogłoszenie.

Wprowadzenie narzędzia, którym jest MOS, ma na celu usprawnienie procedur związanych z legalizacją pobytu cudzoziemców w Polsce oraz wyeliminowanie zbędnych elementów tych procedur, które stanowiły obciążenie zarówno dla cudzoziemców, jak również dla urzędów wojewódzkich. Założeniem projektowanej ustawy jest stworzenie cyfrowej formy wniosku zawierającej zaawansowany podpis elektroniczny. Wnioski te zostaną zaprojektowane w sposób gwarantujący intuicyjność i łatwość w ich wypełnieniu, co ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku postępowań administracyjnych prowadzonych wobec cudzoziemców. MOS zapewni intuicyjność i łatwość wypełnienia wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych oraz wskaże, jakie obowiązkowe załączniki należy dołączyć do wniosku. Powyższe ułatwi także urzędom wojewódzkim prowadzenie postępowań

administracyjnych w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce, ponieważ wnioski te po ich weryfikacji formalnej będą automatycznie przekazywane do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców bez konieczności ich ręcznego przepisywania.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań pozwoli także na odciążenie urzędów wojewódzkich poprzez eliminacje procedury papierowego składania wniosku o legalizacje pobytu w urzędzie wojewódzkim oraz pozwoli na zwiększenie efektywności procesu obsługi cudzoziemców, m.in. poprzez zwiększenie liczby obsługiwanych cudzoziemców każdego dnia, skrócenie czasu poświęconego przez cudzoziemców na wizytę w urzędzie, zmniejszenie liczby błędnie wypełnionych wniosków i ograniczenie ilości koniecznej korespondencji z wnioskodawcą oraz wizyt w urzędzie i doprowadzi do skrócenia średniego czas prowadzonych postępowań administracyjnych.

Ponadto, 1 czerwca br. weszła w życie Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej, której artykuły regulują również dostęp do procedur związanych z uzyskiwaniem zezwoleń na pobyt w Polsce i prowadzą do zmniejszenia liczby wniosków o udzielenie tych zezwoleń, i w rezultacie zmniejszenia liczby prowadzonych spraw, co wypłynie pozytywnie na wskaźniki dotyczące czasu postępowania. Efekty wejścia w życie tej ustawy będą odczuwalne w kolejnych latach.

Wdrożenie wszystkich wymienionych rozwiązań powinno doprowadzić we wskazanym wyżej terminie do warunków, w których funkcjonowanie organów administracji publicznej w zakresie migracji będzie można uznać za pozbawione nadzwyczajnych okoliczności.

Mając na uwadze zapewnienie Sądowi dostępu do pełnej i aktualnej informacji uprzejmie proszę o przekazanie wskazanych wyżej informacji do wykorzystania w toczących się postępowaniach sądowo-administracyjnych.

W przypadku potrzeby wyjaśnienia dodatkowych kwestii lub stwierdzenia zapotrzebowania na aktualizację lub uzupełnienie danych pozostaję do dyspozycji.

Z poważaniem

Tomasz Cytrynowicz
SZEF URZĘDU

/podpisano elektronicznie/